

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Caput V. De justitiæ zelo contra abusus, corruptelas, & delinquentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

V. *Pusillanimis* non fiat, non à ceptis decidat, animum non despondeat, quamvis exilem fructum faciat; nam Matth. 13. maxima pars seminis perit, quia cecidit vel inter spinas, vel in petra duritiem, vel viæ tritæ incultam ariditatem. Huic similitudini insistens S. Chrysof. ita erigit animum Prælati: *Quia contingere potest, ut petra dura, via regia, & transitus se conversura sint in optimam terram; spina verò, & cardui mutandi in melius, meliores reddituri sint fructus, quàm terra alia, quæ semper fuere bona.* Sibi applicando hanc similitudinem pergit: *Tametsi certo sciam, quòd doceam sine fructu, non tamen propterea intermittam hoc facere; quia hoc modo coram Deo excusatus ero, quantumcumque nemo me audiat.* h. i. Magna consolatio pro Prælato, qui duris corde loquitur verbum salutis, verbum sanum, irreprehensibile!

CAPUT V.

De justitia zelo contra abusus, corruptelas, & delinquentes.

I. **Z**elus justitiæ est (ex S. Bonav. in prima Ala) quò armatus Rector animarum non potest aliquid injustum sine cordis murmure in se, & in aliis sustinere. *Tantum enim quisque bonus estimandus est, quantò plus, & purius odit malum; quantum enim res diligitur, tantum de ejus destructione doletur.* h. i.

II. Zelus ut sit virtus, debet regi per discretionem,

tionem, quæ est auriga virtutum (ut ait S. Bern. super illa verba Cant. 2. *Ordinavit in me charitatem*) tolle hanc, & virtus vitium erit, ipsaque affectio naturalis in perturbationem magis convertetur, exterminiumque nature. h. i. Addit: *Importabilis absque scientia zelus est. Ubi ergo vehemens emulatio, ibi maxime discretio est necessaria, quæ est ordinatio charitatis. Semper quidem zelus absque scientia minus efficax minusque utilis invenitur; plerumque autem & perniciosus valde sentitur. Quò igitur zelus fervidior, ac vehementior spiritus, profusiorque charitas, eò vigilantiori opus scientia est, quæ zelum supprimat, spiritum temperet, ordinet charitatem.* h. i. Idem Mellifluus Doctor I. confid. ad Eugenium, illum Prælatum Ecclesiæ laudat, qui *causam Dei facit suam, immo causam Dei ferventiùs cordi sumit, & curat quàm propriam.* Ibidem S. Doctor suum eximium zelum ostendit, dum inquit: *Non timeo inglorius fieri, ne irruatur in gloriam Dei.* h. i. Sit tamen hic zelus Prælatis *cum dilectione hominum, & odio vitiorum*: ut ait S. August. in Regula. Et S. Bern. in declam. *Zelum in Prælatis exigit ferventem. Sunt infirmi & tepidi amatores justitiæ, quibus aut vigor aut fervor deest, aut fortassis uterque, cum uterque sit sumopere necessarius inter prospera quippe & adversa versanti. Etenim vigoris esse dignoscitur, nequaquam cedere tribulationi, sed pro justitiâ viriliter persecutionem sustinere: sic fervori videtur attribuendum nullis capi voluptatibus, nullis illecebris enervari. Quæ quidem tum omni populo, tum*

maximè & specialiter Ducibus populi sunt necessaria. h. i.

Qualiter autem, quando, in quo, contra quos hunc justitiæ zelum exercere debeat Superior, seu animarum Rector, exactè docet *D. Bonav.* qui annis 18. fuit Generalis Minister in Ordine Minorū, & Prælaturæ hujus officio functus cum magno merito, laude, & præmio, fructuq; ingēti non solum suæ Religionis, sed etiam totius Ecclesiæ, quam sanctissimis exemplis, & seraphicis documentis illustravit. Hic monet in *Ima Ala lib. de sex alis Seraphim*, quòd Superior in sex zelum hunc ostendere debeat, dum inquit.

IV. *Verus igitur justitiæ zelator præcavet primò, ne malum aliquo modo faciat, vel doceat. 2dò, ne licentiet, vel concedat quacumque importunitate, seu circumventionem molitus. 3tò, ne faveat, vel diligat fieri, etiam si cò irrequisitò fiat, vel absente. 4tò, ne dissimulet, & taceat quasi nesciens, cum ad eum pertineat arguere, & ostendere, quantum malum sit, & deterrere, ne ulterius atdeant similia attentare. 5tò, ne inultum esse patiantur; quia aliquod bonum parit peccati castigatio, scil. quòd ipse, qui fecit, prohibetur ultra peccare. 6tò, item ipse Prælati vicarius supremi judicis liberat animam suam à peccato negligentia, officium suum sic implendo: quod quia Heli sacerdos non fecit, mortis sententiam cum filiis peccantibus excepit, Reg. 4. h. i. Pergit Seraphicus Doctor,*

V. *In hoc enim differunt laudabiles Religiones, & iam collapsæ; non, quòd nullus peccans in laudabilibus reperiatur, sed quòd nullus impunè peccare suatur.*

finatur: & peccandi aditus studiosè præcludantur, & incorrigibiles ac alios inficientes eliminentur: & boni foveantur, & diligantur, ut perseverantes & in melius semper proficiant. Nam in conventu Angelorum ante confirmationem, & in Ordine Apostolorum sub magisterio Christi si reperta sit pravitas; quis Ordo bonorum in terra audeat sibi arrogare hanc prærogativam, quòd peccatum in eo non sit? quia etsi plurimi per Dei gratiam immunes ibi fuerint, sed non omnes. Bonis enim, quamdiu sunt hic in statu merendi, expedit aliquos malos secum habere, qui eis sint majoris occasio meriti: quibus compatiantur in malis suis: contra quos zelus eorum inardescat: quos corrigere laborant: quibus similes fieri pertimescant: qui eis sint tentationis materia: à quibus etiam persecutiones sustineant: & ex quorum consideratione confusi humilientur, quia tales non sunt: admoneantur gratiarum actionis ei, qui custodit eos, ne tales efficiantur. Si autem deessent bonis prædictarum virtutum occasiones, merita ipsorum tantò fierent etiam minora. h. i.

VI. Nec tamen diligendi sunt mali, seu fovendi, sed tolerandi --- interim etiam dum tolerantur, puniendi sunt stimulis admonitionum, correptionum, confusionum, castigationum: ungenti etiam fomentis exhortationum, consolationum, orationum, & promissionum, si fortè convalescant de infirmitate, & fortes fiant. Præcludenda est eis via peccandi, & tentationis aditus obstruendi; quòd etiam bonis expedit, ne opportunitas mali faciat eos deteriores. h. i. Continuat hanc materiam Seraphicus Doctor.

VII. Prelatus enim Vicarius Dei, cui data est

potestas à Domino super familiam suam, & cui debent subditi ea de causa vice Domini obedire, si non corrigit delinquentes, si permittit sub se vitia crescere, & consuetudines malas oriri, & jam exortas roborari & dilatari: si videt regulares observantias dilabi, & transgressiones multiplicari, & pro posse non obviat tam presentibus malis, quam imminetibus, triplicem Deo reddet rationem, primò, pro sua negligentia, quando non fecit, ad quod officio tenebatur, Sap. 6. Cum essetis ministri regni illius, non rectè iudicastis, nec custodistis legem iustitiae, neque secundum voluntatem eius ambulastis, horrendè & citò apparebit vobis, quoniam iudiciù durissimum his qui presunt, fiet &c. Secundò, quòd omnia peccata subditorum, quae poterat & debuerat correxisse, & præcavisse, imputantur ei. Tertiò, pro abusione honoris, & potestatis sibi collata, quam ad propriam gloriam & commodum rectoris, & non, ad quod data est ei. h. i. Pergit & concludit S. Doctor.

VIII. NB. Ostendat ergo bonus Zelator, quantum diligat Deum in eo, quòd beneplacitum eius in se & in aliis promoveat: nec ab hoc zelo mollescat per desidiam: nec labore lassetur: nec consiliis flectatur: nec astutiis circumveniat: nec amicitia, nec blandimentis deliniatur: nec minis terreat: nec per diuturnae pravae consuetudinis praescriptionem desperet quin suum officium exequatur. NB. Hucusque eruditissimè & imperterritè Seraphicus Doct. Quibus verbis conatur Superiores seu Animarum Rectores animare, erigere, confirmare in eo, quod practicavit, & expertus fuit.

IX. Ze-

IX. Zelus Prælati boni (juxta monitum S. Chryf.) debet habere suo imperio ita subjectam passionem iræ, (quæ ex se mala non est, sed instrumentum virtutis) sicut opilio suum canem: quem non sinit solum præcurrere, quò is suo canino appetitu ducitur; alioquin continuo turbaret oves, in pascendoque terreret & impederet: nec tamen etiam sinit post se segniter dormiturire: sed ad latus alligatum habet, ut, dum indiget, eum ad suam obedientiam promptum habeat, ad oves reducendum, absterrendum, &c. & hoc officio peractò, eum denuò alligat. Ita & Prælati non sinat iram præcurrere, aut sibi dominari; sic enim dilaceraret oves: nec tamen etiam animo nimis remisso per iræ segnitiam fit causa malitiæ in subditis incrementis: sic dominetur iræ, & imperet tamquam bestiæ sibi à Deo attributæ, quâ utatur ad continendum Dei animalia in sancto timore, & boni operatione. Hoc agens, non peccat. Per hanc etiam tenetur punire non solum malitiam in abstracto, sed malos in concreto; nam malitia in abstracto nulla datur. Attamen monitum S. Gregorii Papæ homil. 34. in Evang. conetur exactè servare, qui inquit: *Vera justitia compassionem habet, falsa justitia dedignationem: quamvis & justi soleant rectè peccatoribus dedignari. Sed aliud est, quod agitur typo superbiæ, aliud quod zelo disciplina. Dedignantur etenim, sed non dedignantes: desperant, sed non desperantes: persecutionem commovent, sed amantes: quia etsi foris increpationes per disciplinam exaggerant, intus tamen dulcedi-*

nem per charitatem servant. Preponunt sibi in animo ipsos plerumque quos corrigunt: meliores existimant eos quoque quos judicant. Quod videlicet agentes, & per disciplinam subditos, & per humilitatem custodiunt semetipsos. h. i.

CAPUT VI.

De circumspectione, discretionem, & rigore Superioris Regularis erga delinquentes.

I. DE circumspectione illius agit Seraphicus Doctor in quinta ala Ecclesiastici Seraph, his verbis. *Cum Prelatus curam animarum suscipit: ut in earum salvatione Deo gratissimum preestet obsequium (nullum enim Deo gratius sacrificium, quam zelus animarum.) inter alia virtutum insignia semper debet rationis iudicio quatuor ad officium suum spectantia in pectore versare. Primum est, quomodo in statu debito commissos sibi gubernet. Secundum, quomodo lapsos & devios corrigat & emendet. Tertium, exteriora negotia, quae requiruntur ab eo, congrue disponat. Quartum, quomodo se in his disponat & gerat. Ad statum debitum tenendum convenit, ut Rector animarum subditorum mores, & conscientias, & vires perspicue cognoscat, ut, secundum quod unicuique expedit, onus observantiae regularis imponat; non enim omnes omnia possunt equaliter. Recogitetque, quod praecipua causa monastica institutionis fuit, ut esset schola palaestralis exercitii*
per-